

Meddelande om strategiskt ramverk om 2020/21:FPM123 hälsa och säkerhet i arbetslivet 2021– 2027 Arbetsmiljö i ett föränderligt arbetsliv

Arbetsmarknadsdepartementet

2021-07-19

Dokumentbeteckning

COM (2021) 323 final

COMMUNICATION FROM THE COMMISSION TO THE EUROPEAN
PARLIAMENT, THE COUNCIL, THE EUROPEAN ECONOMIC AND
SOCIAL COMMITTEE AND THE COMMITTEE OF THE REGIONS EU
strategic framework on health and safety at work 2021-2027 Occupational
safety and health in a changing world of work

Sammanfattning

Kommissionen presenterade den 28 juni 2021 meddelandet om ett strategiskt ramverk om hälsa och säkerhet i arbetslivet 2021–2027 Arbetsmiljö i ett föränderligt arbetsliv. I meddelandet beskriver kommissionen först bakgrunden till att den tagit fram ett nytt strategiskt ramverk. För att uppnå hållbara och anständiga arbetsförhållanden är det en nyckelfaktor att människor kan skyddas från hälso-och säkerhetsrisker på jobbet.

Kommissionen presenterar därefter vilka prioriteringar och åtgärder den mot denna bakgrund avser att vidta. Dessa åtgärder kommer att tas i samarbete med andra relevanta aktörer, som arbetsmarknadens parter, rådgivande kommittén för arbetsmiljöfrågor och Europeiska arbetsmiljöbyrån.

Regeringen bedömer att viktiga utgångspunkter är en hög skyddsnivå, regelförenkling och respekt för medlemsstaternas kompetens.

1.1 Ärendets bakgrund

Den första arbetsmiljöstrategin på EU-nivå togs fram 2002. Den andra strategin presenterades 2007, se faktagromemoria 2006/07:FMP71, och den tredje och senaste strategin presenterades 2014 och gällde fram till och med 2020, se faktagromemoria 2013/14:FPM98.

Den 28 juni 2021 presenterade kommissionen ett meddelande om ett strategiskt ramverk om hälsa och säkerhet i arbetslivet 2021–2027 Arbetsmiljö i ett föränderligt arbetsliv.

1.2 Förslagets innehåll

I meddelandet presenteras en översikt av de utmaningar som kommissionen ser som mest framträdande på arbetsmiljöområdet och där de anser att det krävs åtgärder i EU för att säkerställa hälsa och säkerhet på arbetsplatsen i ett föränderligt arbetsliv. Meddelandet beskriver också vilka åtgärder kommissionen anser att kommissionen, medlemsländerna och i viss mån arbetsmarknadens parter bör vidta.

Kommissionen presenterar tre övergripande mål för de kommande åren:

- förutse och hantera förändringar i det nya arbetslivet som följer av den gröna och digitala omställningen, den demografiska utvecklingen och förändringar av den traditionella arbetsmiljön,
- förebygga arbetsrelaterade olyckor och sjukdomar på ett bättre sätt,
- öka beredskapen inför eventuella framtida hälsokriser.

För att kunna förutse och hantera förändringar i det nya arbetslivet anser kommissionen att åtgärder bör fokusera på att modernisera och förenkla arbetsmiljöreglerna i relation till den gröna och digitala omställningen samt fokusera på psykosociala arbetsmiljörisker och kemiska cancerrisker som en särskild utmaning. För att förbättra förebyggandet av arbetsrelaterade olyckor och sjukdomar framhåller kommissionen bland annat behovet av att arbeta i linje med en nollvision mot arbetsrelaterad dödlighet och angripa orsakerna bakom den arbetsrelaterade dödligheten, exempelvis cancerogena ämnen och farliga substanser.

Kommissionen anser att det är viktigt att dra lärdomar av covid-19-pandemin och öka beredskapen inför potentiella framtida hälsokriser. Covid-19-pandemin har visat hur viktiga åtgärder för hälsa och säkerhet på arbetsplatsen är för att skydda arbetstagarnas hälsa, samhällets funktion och kontinuitet för viktig ekonomisk och social verksamhet.

Kommissionen meddelar att åtgärderna inom det strategiska ramverket kommer att genomföras genom aktiv dialog med arbetsmarknadens parter, förstärkt evidensbaserat beslutsfattande, förbättrad efterlevnad och

övervakning av befintlig EU-lagstiftning, ökad medvetenhet samt mobilisering av medel för investeringar i hälsa och säkerhet på arbetsplatsen, bland annat EU-medel från faciliteten för återhämtning och resiliens och sammanhållningsfonderna.

Kommissionen menar att det strategiska ramverket syftar till att mobilisera EU-institutioner, medlemsstater, arbetsmarknadens parter och andra relevanta aktörer kring gemensamma prioriteringar för hälsa och säkerhet i arbetslivet. En första översyn av strategin aviseras till 2023 med fokus på framsteg i nollvisionen mot arbetsrelaterad dödlighet samt beredskapen att möta nya hot mot arbetstagares hälsa och säkerhet. Kommissionen uppmanar medlemsstaterna att uppdatera sina nationella arbetsmiljöstrategier till att ligga i linje med det strategiska ramverket på EU-nivå. Kommissionen avser att fortsätta ha en ledande roll när det gäller att främja höga arbetsmiljöstandarder utanför EU:s gränser.

1.3 Gällande svenska regler och förslagets effekt på dessa

Kommissionens meddelande utgör ett strategiskt ramverk och innehåller inte i sig förslag till lagstiftning. Det är inte heller bindande för medlemsstaterna. Det får därför inga direkta konsekvenser för svenska arbetsmiljöregler.

1.4 Budgetära konsekvenser / Konsekvensanalys

Kommissionens meddelande innebär i sig inte någon inverkan på varken EU-budgeten eller Sveriges budget.

2 Ståndpunkter

2.1 Preliminär svensk ståndpunkt

Regeringens målsättning för arbetsmiljöområdet inom EU-samarbetet är en hög skyddsnivå. Alla som arbetar har rätt till en god arbetsmiljö, oavsett arbetsgivarens storlek och form för arbetet. En viktig utgångspunkt för regeringen är också att skyddsnivån ökar på arbetsmiljöområdet. Det är viktigt att kunna möta arbetsmiljöutmaningarna i ett föränderligt arbetsliv. Att se över regelverket är ett sätt att möta och hantera nya arbetsmiljörisker samt säkerställa en hög skyddsnivå.

Regeringen stödjer arbetet med att främja en nollvision mot arbetsrelaterad dödlighet och angripa orsakerna bakom den arbetsrelaterade dödligheten.

Regeringen stödjer arbetet med regelförenkling och att minska den administrativa bördan. Regelförenkling ska ske med beaktande av en hög skyddsnivå och ska inte leda till lägre skyddsnivåer för arbetstagare. Alla förslag till regeländringar måste åtföljas av väl genomförda konsekvensutredningar, där konsekvensen för företag tydligt redovisas.

En viktig utgångspunkt är att arbetsmiljöarbetet inom EU respekterar medlemsstaternas kompetens, inklusive nationella arbetsmarknadsmodeller samt parternas autonomi. Regeringen ser positivt på att kommissionen i meddelandet framhåller betydelsen av dialog med arbetsmarknadens parter för genomförandet av det strategiska ramverket.

2.2 Medlemsstaternas ståndpunkter

Medlemsstaternas ståndpunkter kring meddelandet är ännu inte kända. Många medlemsstater har, i likhet med Sverige, drivit frågan om att ta fram en ny EU-strategi på arbetsmiljöområdet.

2.3 Institutionernas ståndpunkter

Institutionernas ståndpunkter är ännu inte kända.

2.4 Remissinstansernas ståndpunkter

De berördas ståndpunkter är ännu inte kända.

3 Förslagets förutsättningar

3.1 Rättslig grund och beslutsförfarande

Inte aktuellt då det rör sig om ett meddelande.

3.2 Subsidiaritets- och proportionalitetsprincipen

Inte aktuellt då det rör sig om ett meddelande.

4 Övrigt

4.1 Fortsatt behandling av ärendet

Meddelandet förväntas vara föremål för en policydiskussion vid EPSCO i oktober 2021.

4.2 Fackuttryck/termer

Europeiska arbetsmiljöbyrån – European Agency for Safety and Health at Work (EU-OSHA). EU:s informationsorgan för arbetsmiljöfrågor. En nationell kontaktpunkt i varje medlemsstat leder ett trepartsnätverk och även styrelsen är trepartssammansatt.

